"Zeytin ağacı denizinde balon gezisi, dünyada bir damla yağ"

Es Montse Godoy
Avrupa Koordinatörü - CEO
MG Talent'Tarımsal Gıda Şirketleri Stratejik Danışmanlığı
Granada- ESPAÑA

Çeviri: Özlem Aktan Yakın

Avrupa, dünya zeytinyağı üretiminin yaklaşık %70'ini karşılamaktadır. Uluslararası Zeytin Konseyi (IOC), dünya zeytinyağı üretiminin bir önceki sezondaki 3.207.000 tona kıyasla 2020/21 sezonunda 3.197.000 ton civarında olacağını öngörmektedir.

Bu kuruluşun rakamlarına göre, Avrupa Birliği (AB) için öngörülen 2.232.500 ton toplam zeytinyağı üretimi, 2019/20 sezonuna kıyasla %16 daha fazladır. İspanya, 1.596.100 ton ile bir önceki sezona kıyasla %41,8 artış yaşayacaktır. İtalya 255.000 ton (%-30,3), Yunanistan 265.000 ton (%-3,6); bu ülkelerin ardından Portekiz (100.000 ton, -%28); Kıbrıs (6.100 ton, -%12,8); Fransa (5.200 ton, -%-11.8); Hırvatistan (4.600 ton, + %12.1); ve Slovenya (800 ton, + %166) gelmektedir.

AB ülkelerinden sonra Türkiye (210.000 ton, -%6.6), Fas (160.000 ton, +%10.3), Tunus (120.000 ton, -%65.7) ve Suriye (115.000 ton, -%4.1) bulunmaktadır. Dünya tüketimi ise bir önceki sezona göre %1,49'luk bir düşüşle 3.185.500 ton olacaktır. IOC verilerine göre AB, toplam 1.593.500 ton (+%4,9) ile tüketimde lider olmaya devam edecek ve onu 399.500 ton ile ABD (+%11,9); ve 170.000 ton ile (-%2,8) Türkiye çok geriden takip edecektir.

Dünya çapında her yıl 3 milyon tondan fazla zeytinyağı tüketiliyor ve bunun neredeyse yarısını İspanya üretiyor ve bu da bizi şüphesiz dünyanın en önde gelen zeytinyağı ülkesi yapıyor. Her ne kadar İspanya artık tüketimde lider olmasa da tahmin edilebileceği gibi kişi başına zeytinyağı tüketiminin en yüksek olduğu ülkeler, üretici ülkelerdir. Kaydedilen en son verilere göre (Uluslararası Zeytin Konseyi, 2019/2020), zeytinyağı tüketiminde lider, kişi başı yıllık yaklaşık 12,5 litre ile Yunanlılardır. İspanyollar, kişi başı yaklaşık 11,70 litre ile Yunanlıların hemen ardından gelmektedir. Zeytin yetiştiriciliği, Akdeniz Havzası'nın birçok bölgesinin sosyo-ekonomik ve kültürel yaşamının belkemiğini oluşturmaktadır. Zeytin bahçeleri ve özellikle zeytinyağı sektörü, istihdam yaratma kabiliyeti (yılda 1.000.000'den fazla tarım işçisi), Akdeniz havzasının geniş alanları için ekonomik destek sağlaması ve kırsal nüfusun azalmasını engelleyen sektörlerden biri olması nedeniyle önde gelen bir ekonomik unsurdur. Öte yandan, zeytin yetiştiriciliği de bu alanlarda sık görülen bir tablodur. Buna ek olarak, 2013'ten beri UNESCO'nun somut olmayan kültürel mirası ve Akdeniz havzasının bazı bölgelerinin ayırt edici bir kimlik özelliği haline gelen zeytinyağı, önemli bir sağlıklı gıda ve Akdeniz diyet modelinin ayrılmaz bir parçası olarak dünya çapında takdir edilmektedir.

Balon gezimiz bizi zeytin kültüründeki tarihi mirası çok önemli olan, dünyanın en büyük zeytinyağı üreticisi İspanya'ya götürüyor. Ulusal ve uluslararası gazetecilere zeytinlikleri tamamen yeni bir bakış açısıyla tanıtmak, ekonomik, sosyal ve çevresel bağlantılarını göstermek amacıyla bir balon gezisi yapmak üzere Peal de Becerro kasabasından (Jaén) zirvelere tırmandık.

İspanya, olağanüstü bir coğrafya oluşturan dünyanın en önemli zeytin ağacı ormanlarına sahiptir. Jaén eyaleti, yaklaşık 600.000 hektarlık otantik zeytin deniziyle tek başına dünyanın zeytinyağı üretiminin %20'sini karşılamaktadır.

Bu sezonda Jaén eyaletinde yaklaşık 700.000 ton zeytinyağı üretebileceği tahmin ediliyor; bu miktar İtalya, Yunanistan ve Portekiz'in toplam üretiminden daha fazladır. 250'den fazla zeytin çeşidiyle İspanya, benzersizlik ve çeşitlilikte liderdir. Yolculuk, 2000 yılı aşkın geçmişe sahip LUCIO çeşidinin bulunduğu Poniente de Granada üzerinden devam ediyor. Casaberneja bölgesinde, verdial cinsi zeytin ağacı kültürünün geliştiği Malaga, Castilla de Mancha'da Cornicabra çeşidi, Extremadura, La Rioja, Katalonya'da diğer çeşitlerin yanı sıra Arbequina çeşidi. Sürdürülebilir ve canlı bir tabiat için, ekonomik ve teknik olarak gelişebilen, sürdürülebilir tarım sistemlerini geliştirmek hepimizin ortak hedefi olmalı. Agroekolojik kavramlara dayalı şekilde zeytin bahçelerinin kültivasyonunda sürdürülebilir stratejiler ve yöntemler tasarlamak ve değerlendirmek için ekolojik, bölgesel ve sosyoekonomik bilgiler entegre edilmeli.

İspanya'da tarım tarihine bir gezi. İspanyol zeytin ağacının kültürüne bir gezi.

